

Pojednání o plánech, jak užití dělostřelectva.)*

Úvod.

Poznatky o plánu, jak užití dělostřelectva.

Článek I. Povšechné úvahy:

1. Nezbytnost plánu o užití dělostřelectva.
2. Forma plánu o užití dělostřelectva.

Článek II. Předběžné poznatky:

- A) Poznatky rázu technického.
- B) Poznatky rázu taktického.

Článek III. Plán o užití dělostřelectva:

- A) Povšechné úvahy.
 - B) Podklady plánu o užití.
 - C) Formy plánu o užití.
1. **Plán o užití dělostřelectva v akcích útočných.**
 2. **Plán o užití dělostřelectva v obraně.**

Ú V O D.

Poznal jsem, že není vždy jasných pojmů o vypracování plánů, jak užití dělostřelectva.

Dokonce mám i dojem, že všichni důstojníci nejsou přesvědčeni o naprosté nezbytnosti plánu o užití dělostřelectva. K čemu předvídati, když veškeré válečné činy jsou v zásadě nepředvídatelné? Jsou-li v činnosti dvě vůle, působící jedna proti druhé, bude snad příliš smělým činem, pokusíme-li se a priori uvést v soulad veškeru činnost, nedbajíce svobody jednání nepřítelova, svobody, kterou podrží aspoň částečně, aby proti nám působil, jak uzná za dobré. Ostatně, všechna činnost dělostřelectva v boji má jediný účel, to jest podporovati pěchotu a činiti zadost žádostem, se kterými se k nám obrátí. Je-li dobré spojení, netřeba plánu o užití dělostřelectva. Nechť nám pěchota oznámí své potřeby a dělostřelectvo pak vyřeší úlohy, jež mu byly uloženy.

Takto nepochybně smýšlejí někteří důstojníci.

V srpnovém čísle ročníku 1925 časopisu *Revue Militaire Française* uveřejnil plukovník franc. armády Picot článek, pojednávající o plánech, jak užití dělostřelectva.

V článku Picotově jsem našel mnoho myšlenek, jež jsou nám oběma společné. To nepřekvapí nikoho, ví-li, že jsme oba byli před válkou u téhož pluku (60. děl. pluk), příkazaného praktickému kursu polního dělostřelectva.

Tento článek mi ukázal, že jest jak ve Francii, tak i v Československu třeba objasnit tentýž problém. Přesvědčil mne o nezbytnosti, pojednat souhrnně v následujících úvahách o nutné potřebě plánu, jak užití dělostřelectva, o jeho formě, různé podle okolností, a konečně poněkud důkladněji o cíli, jehož má dosíci, a o zásadách, podle kterých musí být zpracován.

*) Psáno francouzsky pro „Vojenské Rozhledy“. Přeložil nadporučík Karel Krepl, instruktor aplikační školy dělostřelectva.

Poznatky o plánu, jak užití dělostřelectva.

Článek I.

Povšechné úvahy.

1. Nezbytnost plánu o užití dělostřelectva.

Přemýšlíme-li, byť i jen nepatrně, poznáme, že nezbytnost plánu o užití dělostřelectva je nepopíratelná. Nemůžeme si přece představit, že bychom uvedli v činnost dělostřelectvo, bojový prostředek tak mohutný, tak nezbytný k úspěchu jakékoliv operace, tak cenný po každé stránce, tak choulostivý, ariž bychom nejdříve nepřemýšleli, a aniž bychom si již napřed nenačrtli jakousi kostru jeho činnosti, to jest plán o užití.

Jest samozřejmé, že tento plán bude částečně neúplný, to jest, že se nebude moci vše předvídati, že se plán ukáže v některých bodech nesprávný, to jest, že podmínky, jež jsme předvíдали, nemohly snad býti uskutečněny. Jest však jisto, že určité činnosti dělostřelectva nám budou uloženy a mohou býti připraveny. Taktéž možno tvrditi, že bychom byli obviněni z nedbalosti, kdybychom co nejdůkladněji nestudovali prostředků, jimiž dělostřelectvo může účelně působiti až do krajnosti, kdybychom jeho součinnost v boji nepřipravili, kdybychom si uložili za povinnost improvizovati teprve v rozhodné chvíli řešení úloh, jejichž prvky jsou známy a jež mohou býti rozřešeny napřed.

Uvidíme později, které jsou podklady plánu o užití. Uvedme zde jen ničení některých překážek, jako jsou sítě drátěných překážek: jsou již před útokem, jsou známy, ne-li všechny, tedy aspoň většina jich, z leteckých fotografií, a zničení je jest naší povinností. Z řečeného nechápeme, proč by se o takovém zničení nemělo napřed uvažovati a proč by se nemělo připraviti tak, aby mohlo býti s jistotou provedeno, dříve než bude pěchota s to, aby je překonala.

Ve vsí válečné činnosti bývá zajisté leccos nepředvídané, a to se vynoří rázem, neočekávaně a připravuje překvapení tento tak rozhodující prvek na bojišti. A právě pro tuto důležitost, kterou se vyznačuje nepředvídané, se musíme snažiti, abychom dali nepříteli co neméně možnost z něho těžiti. Čím lépe budeme uměti předvídati, tím méně bude nepředvídaného. Předvídati tedy znamená po stránce užití dělostřelectva zpracovávatí plán, jak užití dělostřelectva.

Není pochyby o tom, že dělostřelectvo musí býti schopno učiniti v nejkratším čase zadosť žádostem pěchoty nebo letce o palbu. Dobré spojení umožní rozřešiti velký počet takových případů na bojišti. Víme však všichni, že ať je spojení jakkoliv dobře zřízeno, jest přece jen nejisté a pomalé, že letec nám nemůže prokázati vždy službu, kterou od něho očekáváme, že pěchota nesnadno vidí blízké překážky, jež jsou jí v cestě, a že vůbec nevidí překážek příliš vzdálených anebo skrytých útvarů terénu. Ale mezi těmito překážkami jsou takové, jež známe a na něž může dělostřelectvo, které vypracovalo svůj plán o užití, stříleti v pravém okamžiku. Zanedbalo by svou povinnost, kdyby tak neučinilo.

Konečně není válečné operace, která by neměla plánu. Každý velitel velké jednotky, který chce provésti jakoukoliv akci, ať útočnou či obrannou, zbuduje svůj plán na myšlence manévru. Jeho důstojníci zpracují plán zpravodajský, zásobovací, dopravní, spojovací atd. Taktéž zbraně mají své plány: pěchota plán palby, ženijní

vojsko plán prací. Proč by měl dělostřelec býti osvobozen od povinnosti vypracovati plán o užití dělostřelectva?

Plánu o užití je tedy třeba a o podstatě této otázky netřeba hovořiti.

2. Forma plánu o užití dělostřelectva.

Diskuse se netýká otázky, jak užití plánu samého, nýbrž spíše formy, kterou má býti zpracován. Všeobecně považujeme za nezbytné, aby obsahoval četné doklady, jejichž vypracování vyžaduje značné práce a času. Čas je však často vzácnou věcí ve válce a nebudeme vždy míti nezbytně předpokládaný čas k dispozici.

Tato námitka jest zbytečná, uznáváme-li zásadně, že zpracování plánu o užití, jeho doručení interesovaným a příprava paleb podřízenými jednotkami nesmějí zaviniti zpoždění operací.

Z toho vyplývá, že forma plánu o užití bude různá podle délky času, jež uplyne mezi doručením rozkazu nadřízeného velitelství a počátkem nařízené operace.

Jde-li o obranu posice, budeme plán o užití dělostřelectva, s počátku povšechný, tak zdokonalovati, jak to umožní doba, která uplyne do nepřátelského útoku.

Pro útok na organisovanou posici jest nezbytně třeba zpracovati podrobný plán o užití. Avšak za těchto podmínek budeme disponovati vším časem, kterého potřebuje velitelství, aby upravilo terén, shromáždilo a umístilo své prostředky, jednotky a obzvláště zásoby všech druhů. Stačí, aby byl dělostřelec zavčas zpraven, aby mohl úplně pohodlně pracovati.

Naopak, na příklad za přibližovacího pochodu, bude celý plán o užití ten, že umístíme dělostřelectvo v terénu tak, aby mohlo okamžitě zahájit palbu, jakmile bude potřeba. Rovněž tak bude za jednotlivých akcí, jež se naskytanou za útoku: celý plán o užití bude zredukován na jednoduchý rozkaz, mnohdy i ústní.

Budiž mi dovoleno uvést zde svou vlastní zkušenost. Velel jsem dvakráte dělostřelectvu 153. pěší divise. Po prvé od března 1916 do srpna 1917. Po druhé od února 1918 až do konce války. Mezitím byl jsem přikázán po 5 měsících štábu armádního sboru.

Pro bitvu na Sommě v roce 1916 jsem musil vypracovati velmi úplný plán o užití. To byl prvý. Věnoval jsem tomu 8 dnů. Rozkazy velitelství mi byly dodány měsíc napřed.

Pro útok 16. dubna 1917 nový, velmi úplný plán o užití. Vzpomínám si, a je to vzpomínka velmi nepříjemná, že jsem o zhotovení plánu pracoval v lednu na půdě zámku v Paars, kde bylo ukrutně zima. Takto jsem tedy začal studium tohoto plánu o užití 3 měsíce před operací. Vyhотовen byl za 5 dnů. Musím říci, že jsem byl nucen jej nejméně dvakráte změnit, aby vyhovoval prostředkům, jež mi byly dány k dispozici a jejichž stav se zatím postupně měnil. Rozhodně však jsem neměl nedostatek času.

Roku 1918 od června do konce října zúčastnila se má divise 5 útoků na opevněné posice, bylo tedy 5 úplných plánů o užití. Po každé to byla úloha 2 až 3 dnů, díky zručnosti, již nabyl můj štáb i já.

V druhé polovině 1918 následoval po útoku na posici ústup více méně dlouhý. Tehdy byl plán o užití velmi jednoduchý. Lehké dělostřelectvo mělo povinnost udržovati stále spojení se spojovací osou divise buď telefonicky anebo běžcem a bylo přímo podřízeno veliteli divisní pěchoty, který ho užíval, aby vyfídl akce podružného vý-

znamu, jež se mu naskytly v cestě. Hrubé dělostřelectvo zůstalo pod mým velením, přemísťovalo se ve sledech a postupně tak, aby vždy bylo schopno ihned zasáhnouti. Zajištění spojení, zatelefonování každé dvě až tři hodiny, toť celý plán o užití.

Objevil-li se poněkud značný odpor, podnikl velitel divise společnou akci všemi anebo částí svých sil. Studoval ji rychle se svým velitelem pěchoty a dělostřelectva divise a dal nám rozkazy ústně. Činnost dělostřelectva byla obyčejně zredukována na jedno neb dvě soustředění, snadno a rychle určitelná. Několik krátkých telefonních rozhovorů, nebo částěji rychlá dojíždka autem ke dvěma nebo třem velitelům skupin, aby jim mohla býti vysvětlena situace a dány rozkazy ústně. Vše bylo vykonáno nejpozději za jednu hodinu. Písemné potvrzení rozkazů došlo pak později. A dělostřelectvo bylo vždy připraveno dříve nežli pěchota. Nesmíme však zapomínati, že na bojišti je veliteli pěší jednotky, byť i jen pluku, zapotřebí času, aby umístil své vojsko a dodal své rozkazy bojujícím až v první linii.

Takto můžeme od úplného plánu o užití, co nejdůkladněji studovaného a podrobného, až k jednoduchému ústnímu rozkazu, nalézt celou řadu forem, odpovídajících okamžitým okolnostem.

Nutno poznamenati, chceme-li dovésti správně řídití své dělostřelectvo a rychle ho užívatí, že se musíme v tom dlouho a důkladně cvičiti. Nejlepším postupem, abychom dovedli zpracovati i nejjednodušší plán o užití, jest často pracovati o zhotovování úplného plánu o užití.

Z myšlenek právě uvedených vyplývá dvojí:

1. plán o užití dělostřelectva jest nezbytný;
2. jest třeba se cvičiti ve zpracovávání úplných plánů o užití dělostřelectva.

Článek II.

Předběžné poznatky.

Pro dělostřelce, jenž má vypracovati plán o užití, předpokládáme určitý počet poznatků rázu technického a taktického, bez nichž jest nemožno vykonati práci, mající praktickou cenu. Hlavní poznatky jsou:

A. Poznatky rázu technického.

Vztahují se na 1. střelivo,

2. různý užitý materiál.

Pokud se střelby dělostřelectva týká, jest vždy třeba zkoumati dráhy střely na obou jejich koncích, t. j. u děla a u bodu dopadu.

1. Úvahy o střelivu.

V otázce střeliva věnujeme nejdříve pozornost zvláštním vlastnostem různých střel a jejich vlastnímu účinku.

a) První prvek, o němž nutno uvažovati, jest ráže. O něm se nerozepisují. Můžeme říci, že ze dvou střel stejného druhu jest účinnější ta, která má větší ráži. Jest tedy třeba voliti ráži podle toho, jakého výsledku chceme nabýti. Na příklad kryt poněkud pevnější nebude příliš trpěti palbou lehké baterie, a chceme-li jej zničiti, bude třeba užití nejméně ráže 15 cm, ne-li větší.

Naopak je vždy výhodnější užití nejmenší ráže, s níž jsme schopni dosáhnouti hledaného výsledku, a bylo by chyba střeliti na daný cíl houfnicí 15 cm, můžeme-li se spokojiti baterií malé ráže, majíce ji ovšem k dispozici.

Tedy: a) Prvé pravidlo: Přízpusobiti ráži cíli.

b) Druhé pravidlo: Voliti příslušný druh střely. Víme, že mimo určité speciální střely, jako střely dýmotvorné, zápalné, dráhu označující (trasovací), drtivé a p., rozeznáváme tři velké kategorie střel:

1. střely plynové,
2. šrapnely (G-šrapnely),
3. granáty.

Plynové střely uvádím, jen abych na ně upozornil, neboť jest zásadně zakázáno jich užívati. Plyny, které vyvíjejí, jsou buď prchavé nebo stálé. Nemůžeme jich užívati kdykoliv. Na příklad neužijeme střel vyvíjejících stálé plyny k ostřelování pásma, do něhož chceme brzy potom za útoku přivést jistou část vlastních vojsk.

Šrapnelů (G-šrapnelů) užíváme obzvláště proti nekrytým živým cílům a musíme je střeliti vždy časovaně, sice jest jejich účinek velmi zmenšen. Víme, že šrapnel za nárazu nemá velkého účinku, nevybuchne-li ovšem po odrazu ve vzduchu; rovněž víme, že již velmi slabá vrstva hlíny nebo desek stačí, aby chránila mužstvo před kuličkami. Střílené časovaně, musí vyhovovati základní podmínce účinné časované palby, to jest, že palba musí býti provedena se správnou výškou rozprasku. Z toho vysvítá, že máme užívati časovaných šrapnelů jen tehdy, můžeme-li střelbu pozorovati, a jen na malé a střední dálky. Překročíme-li na př. 8 cm kanonem dálku 3500—4000 m, nabývá pravděpodobná úchyłka časované palby takové hodnoty, že velkým množstvím střel dosáhneme buď příliš vysokých rozprasků anebo nárazů. Tím pak se účinek na živé, nekryté cíle stává zcela nedostatečným.

Konečně zbývá granát.

Granátu užíváme buď v nárazu nebo časovaně.

V nárazu má ničivou sílu, která jest úměrná vnitřní náplni trhaviny, již obsahuje. Z toho vyplývá, že musíme užítí tím větší ráže, čím pevnější je překážka, na kterou střílíme.

Kromě toho jest třeba zvoliti takový zapalovač, který je úměrný účinku, jehož chceme dosíci. Chceme-li dosáhnouti jen povrchových účinků, použijeme zapalovače okamžitého. Chceme-li však, aby střela, dříve než bude účinkovati, pronikla do překážky, kterou máme zničití, bude záhodno užítí zapalovače se zpožděním.

Proto, bude-li třeba užítí nárazových granátů, bude třeba obíratí se zároveň volbou ráže a zapalovače.

Účinkuje-li granát časovaně, jest rychlost udělená střepinám taková, že byt' i byla jedna část střepin nepatrných, druhá pak velkých, ale nepravidelných rozměrů, zachovají obě na dosti dlouhé dráze svůj smrtící účinek. Z toho vysvítá, že výška rozprasků je méně důležitá než u časovaných šrapnelů. Zatím, co u časovaných šrapnelů dosáhl rozptyl střelby na velké vzdálenosti značné hodnoty, můžeme tu s úspěchem užítí časovaných granátů, které zůstanou účinné, je-li výška rozprasku 10 až 30 m.

c) Konečně, jeden z nejdůležitějších prvků, k němuž třeba přihlížeti, jest počet ran, které nutno vystřeliti, abychom získali hledaný výsledek.

Předpis o polní službě dělostřelectva, který je nyní připravován do tisku, přinese v této příčině potřebné údaje.

Je však záhodno podotknouti, jde-li o ničivé palby, že vždy musíme zvětšiti počet ran udaný výpočtem pravděpodobnosti, založeným na pravděpodobné úchyлке. Nezapomínejme, že tabulková

pravděpodobná úchylka se týká nového děla, střelejšího pomalu, za stálých atmosférických podmínek a vybraným střelivem. Ve válce však nestřílíme jedním dělem, nýbrž baterií o 4 opotřebovaných dělech; nutná kadence vždy způsobí jisté zahřátí hlavně, a tím tedy změnu původních podmínek palby. Konečně povětrnostní podmínky se mohou snadno měnit, i když se vynasnažíme, abychom stříleli tak rychle, jak je prakticky možno; použité střelivo je více nebo méně různé od rány k ráně.

Vidíme tedy, že každá střelecká úloha obsahuje studium:

volby ráže,
volby střely,
volby druhu palby,
volby zapalovače,
počtu ran, které musíme vypáliti.

2. Úvahy o materiálu.

Hlavní prvky, kterých se tyto úvahy týkají, jsou:

dostřel,
počáteční rychlost, na níž závisí úhel doletu,
rychlost palby,
snadnost obsluhy.

Promluvím jen o posledním prvku několika slovy.

Jest samozřejmé, že jest třeba voliti postavení baterií tak, aby měly co největší možné pole působnosti, t. j. aby byly schopny přenést svou palbu na největší možný počet různých cílů, aniž by se přemísťovaly.

Ale jest rovněž samozřejmé, že máme zájem o to, aby baterie co nejméně měnily cíle, a to ze dvou různých důvodů:

1. Dokud střílejí baterie na tentýž cíl, je kontrola palby poměrně snadná, a máme proto větší možnost udržeti palbu účinnou. Měníme-li cíle, můžeme se dopustiti chyb, jež třeba opravit zastřelováním; tím se účinek ovšem zmenší a spotřebuje se více střeliva.

2. Každá změna cíle vyžaduje jakéhosi úsilí obsluhy a ztráty času. Obsluha se unaví, a účinek jest zmenšen. Oběmu se máme vyhýbati.

Konečně, donutí-li nás taktické požadavky změnit cíl některé baterie, vynasnažme se, abychom ji přikázali nový cíl směrem co možná nejbližším tomu směru, kterým dříve střílela. A když pak změněný směr zůstává v rozsahu odměrového řídidla, aniž musí chobot býti přemísťován, provede se operace bez námahy mužstva obsluhy. Je-li však třeba přemístiti i chobot, může býti úsilí, které bude musiti vynaložit obsluha, dosti značné, obzvláště, jde-li o materiál trochu těžší, jako je na příklad 15 cm houfnice. Není-li to nezbytné, neunavujeme obsluhy zbytečně! Proto můžeme-li, přikážeme určité baterii řadu cílů, jejichž dálky mohou býti různé, jejichž směry však jsou co nejméně rozdílné.

Technické úvahy, jež jsem právě uvedl, jsou tak samozřejmé, že by se a priori zdálo zbytečné je připomínati. Přesvědčil jsem se však, že bývají často opomíjeny, a proto si dovoluji je zhruba připomenouti.

B. Poznatky rázu taktického.

Každý dělostřelec, který chce býti s to vypracovati správně plán o užití, musí nezbytně znáti složení velkých a malých jednotek, se

kterými má společně pracovati, jakož i jejich chování v boji podle úloh, jež jim připadají: útok či obrana, úloha zajištění (předvoj, bočný voj, zadní voj), vojska zařazená ve valném voji, záložní vojska. Jedním slovem musí znáti „Polní řád“.

Obzvláště pak musí podrobně znáti bojovou činnost pěchoty, ať je vyzbrojena tanky či nikoli. Konečně musí býti hluboce přesvědčen o důležitosti součinnosti dělostřelectva s jinými zbraněmi. Tato souhra úsilí, časově i prostorově, jest absolutně nezbytná k úspěchu každé operace. Uskutečněna bývá

buď rozvrhem času napřed stanoveným,
nebo signály vysílanými pěchotou nebo letcem,
nebo žádostmi pěchoty a letce.

Prvých dvou způsobů spojení se nejvšeobecněji užívá k vyřizování všech takových podrobností plánové operace, které mohou býti předvídaný. Jsou to způsoby, které umožní rytmický postup paleb uvedených v plánu o užití dělostřelectva. Účelem žádosti o palbu za akce jest čeliti nepředvídaným událostem. Pokud se těchto týká, mohou se v plánu o užití dělostřelectva určit napřed jen jednotky, které takovým žádostem vyhovějí.

U uvedených všeobecných úvah taktického rázu se nezdržuji, abych příliš neprodloužil celé práce, a přejdu nyní k vlastnímu plánu o užití dělostřelectva. Zhusta použiji článku plukovníka Picota, o němž již byla řeč; budu z něho některé části citovati nebo je rozvedu, abych československým dělostřelcům umožnil praktičtější aplikaci.

Článek III.

Plán o užití dělostřelectva.

A. P o v š e c h n é ú v a h y.

Plán o užití dělostřelectva jest jakýmsi návrhem, který činíme pro užití dělostřelectva.

Definice plánu o užití dělostřelectva ukazuje, že všichni velitelé dělostřelectva musí jej vypracovati, velitelem baterie, který provádí přípravu střelby, počínaje a konče velitelem armádního dělostřelectva, jehož úlohou jest uvést v činnost všechno dělostřelectvo přiřazené této velké jednotce.

U divisního dělostřelectva, jemuž připadají velmi četné a různé úlohy, nacházíme obzvláštní příležitost studovati tuto otázku v celém jejím rozsahu. Vše, co následuje, bude se tedy obzvláště týkati plánu o užití divisního dělostřelectva.

Plán o užití dělostřelectva musí míti tyto tři vlastnosti:

1. Musí býti rozkazem dělostřelcům podřízeným.
2. Musí býti kontrolním prostředkem velitele divise.
3. Musí býti informací vojskům, jež se účastní akce.

Rozumí se samo sebou, že jako všechny rozkazy musí býti i tento plán jasný a přesný.

B. P o d k l a d y p l á n u o u ž í t í.

Jedním z podkladů plánu o užití je rozkaz velitele divise. Tento rozkaz obsahuje tyto články důležité pro dělostřelce:

1. myšlenku manévru velitele divise;
2. nařízenou sestavu různých částí divise;
3. počáteční situaci pěchoty: výchozí základnu, jde-li o útok; krycí linii a hlavní linii, jde-li o obranu;

4. údaje o rozličných akcích pěchoty, předvídaných v různých obdobích zamýšlené operace;
5. zvláštní úkol dělostřelectva za těchto období;
6. údaje o spojení, které nutno v každé době uskutečnit mezi různými zbraněmi.

Zkoumejme zběžně tyto různé články rozkazu.

1. Myšlenka manévru oznamuje všem vykonavatelům úmysl velitele divise, a to jim umožňuje uvést v soulad jednotlivá úsilí a upravit svou činnost tak, aby co nejlépe vyhovovala úmyslům velitelovým. Jest to hlavní podmínka spojení mezi různými zbraněmi.

2. Znalost sestavy různých částí divise umožňuje veliteli divisi dělostřelectva rozdělit své prostředky, zaříditi spojení, vejíti ve styk s veliteli různých pěších jednotek anebo zaříditi spojení mezi pěchotou a těmi podřízenými veliteli dělostřelectva, kteří zvláště mají působiti v těsném spojení s pěchotou, a konečně vzájemnou dohodou mezi jednotkami upravití určité podrobnosti užiti.

3. Počáteční situace pěchoty dovoluje přizpůsobiti palbu na počátku akce.

4. Dělostřelec potřebuje neustále býti zpraven o různých akcích pěchoty, aby mohl svůj manévr palbou přizpůsobiti manévru pěchoty. Vhodný okamžik zahájení palby, druh, hustota, její trvání, cíle, jež nutno potírat v ten neb onen okamžik, nemohou býti stanoveny, neví-li dělostřelec v každé době, kde je pěchota a jaké jsou její potřeby.

5. Rozkaz velitele divise musí určití dělostřelectvu, právě jako ostatním zbraním, jeho zvláštní úkol. Zpravuje velitele divisi dělostřelectva, jak si velitel divise přeje, aby byl útok v každé době podporován: pohyblivá palebná přehrada, postupná soustředění, oslepení, zabraňovací palba, palba ochranná a p.

6. Nakonec stanoví plán spojení, osu spojení divise, zpravo-
dajské ústředny, které jsou již zřízeny, nebo budou zřízeny podle toho, jak se bude útok vyvíjeti, dále signály, které budou vysílány buď se země nebo letcem, aby oznamovaly zahájení nového období boje, nebo dobytí určité čáry terénu a pod.

Zmíním se ještě několika slovy o oddílech 4. a 5., uvedených shora.

Válečná operace, ať útočná či obranná, nevyvíjí se naprosto plynule. Útok na příklad předvídá výchozí základnu a hodinu vyražení k útoku, několik postupných cílů a konečný cíl, zastávky potřebné k uspořádání útočných vojsk aneb ke změně sestavy. Tyto zastávky jsou velmi důležité, poněvadž za nesouladu umožňují znovu upravit činnost pěchoty a dělostřelectva. Musí býti přesně stanoveny. Předpokládejme na příklad útok zahájení z výchozí základny v hodinu H a pohybující se ruchem 100 metrů za 3 minuty, za účelem dobytí prvního cíle, vzdáleného 1000 m, kde velitel divise nařídil zastávku 15 minut.

Rozkaz může býti sestaven takto:

„Výchozí základna — čára ta a ta: hodina útoku H.“

„Rychlost postupu 100 m za 3 minuty.“

„1. cíl — čára ta a ta — zastávka 15 minut.“

„2. cíl — čára ta a ta — rychlost pohybu ... atd.“

Může se však přihoditi, že čára tvořící 1. cíl není právě rovnoběžná s výchozí základnou; nebo že se některé jednotky pro větší odpor nepřítelův nebo pro nesnadný terén, kterým musí procházeti.

opozdí v svém postupu. Za takových okolností nedosáhne celý první sled 1. cíle najednou. Jestliže se každá jednotka zastaví 15 minut na 1. cíli bez ohledu na to, kdy tam dorazila, stane se, že jednotky, které dosáhly 1. cíle v hodinu $H + 25$, vyrazí k dalšímu útoku v $H + 40$, jiné, které přišly v $H + 30$, pokračují v $H + 45$, a konečně jednotky, které se opozdily a došly v $H + 35$, vyrazí až v $H + 50$. Jestliže se dělostřelec řídí podle časového rozvrhu, zastaví postup palby od $H + 30$ až do $H + 45$, načež palbu znovu zahájí, bez ohledu na postup nebo zpoždění pěchoty. Z toho vyplývá, že zastávka, která měla především znovu přizpůsobiti palbu dělostřelectva pohybům pěchoty, je naopak příčinou nesrovnalostí.

Bude tedy lépe sestavit rozkaz takto:

„Výchozí základna ta a ta: hodina útoku H .“

„Rychlost postupu 100 m za 3 minuty.“

„1. cíl — čára ta a ta — zastávka až do $H + 45$.“

„2. cíl — čára ta a ta — vyrazení k útoku v $H + 45$, rychlost postupu tolik, atd.“

Tak si mohou odpočinouti déle ti, jimž se útok dařil a dosáhli cíle dříve, jednotky, které se opozdily, budou odpočívati méně, avšak všichni, dělostřelci i pěchota, znovu vyrazí v $H + 45$.

Pokud se týče článku 5, často se stane, že velitel divise bude chtít od dělostřelectva mnoho. Nařídí dělostřelectvu, aby vše zničilo, vše umlčelo, vše oslepilo, aby provádělo zabraňovací palbu všude, a pod. Ve většině případů však nebudeme mít dosti prostředků, abychom zcela uskutečnili vůli velitelovu, i kdybychom byli sebe bohatší dělostřelectvem. Kdybychom však přes to chtěli vyhověti všem těmto požadavkům, příliš bychom roztříštili své úsilí a nedosáhli nikde kýženého úspěchu.

Jak to tedy zaříditi, aby rozkaz daný dělostřelectvu nebyl neproveditelný, aneb aby jeho provádění nebylo neúčinné?

Zde musím připomenouti, že velitel divisiho dělostřelectva není jenom vykonavatelem rozkazů velitele divise, nýbrž i jeho technickým poradcem.

Jest tedy svrchovaně prospěšno, aby velitel dělostřelectva byl přítomen, ne sice při redakci rozkazu, která jest věcí štábu, ale při jeho pojetí, které jest činem velitelovým.

Za poslední války, kdykoliv můj velitel divise připravoval operaci, přemýšlel zprvu o ní sám a určil ji hlavními rysy. Potom shromáždil u sebe náčelníka štábu, velitele divisi pěchoty a velitele divisiho dělostřelectva a řekl nám:

„Mám dělati to a to — chci to dělati tak — pěchota bude dělati to a to — od dělostřelectva požaduji to a to.“

Na to jsem mu odpověděl:

„Jest to možné a mohu uskutečniti Vaše úmysly tím, že přikáží té a té jednotce tu a tu úlohu atd.“,

nebo:

„Pro nedostatek prostředků není možno provésti vše, co ode mne požadujete. Navrhuji, abyste upustil od palby na ta a ta místa menšího významu, abyste tu a tu palbu dal provést kulomety pěchoty a abyste užil dělostřelectva takto.“

Velitel neschválil všech mých návrhů. Některé přijal, jiné zamítl. Často pozměnil manévr, aby jej přizpůsobil možnostem dělostřelectva. Nakonec, ať tak či onak, jsme se vždy shodli. Netrvalo to ostatně nikdy příliš dlouho, $\frac{1}{2}$ až $\frac{3}{4}$ hodiny. Potom byly vypraco-

vány rozkazy. A jelikož pěchota byla výborná a mé baterie velmi dobré, naše operace vždy měla úspěch.

Aby velitel dělostřelectva mohl úspěšně zastávat tuto úlohu, je zapotřebí, aby nejen veskrz znal svou zbraň, nýbrž i aby měl dostatečné znalosti o způsobu boje ostatních zbraní, což jsem již dříve zdůraznil.

Dalším podkladem plánu o užití dělostřelectva jest množství děl a střelivo, jimiž disponujeme. Jest nutno uměti jich využít, abychom dosáhli největší výkonnosti. To však jest již vlastním oborem každého dělostřelce a nebudu se o tom zmiňovat.

Třetím podkladem plánu o užití dělostřelectva jsou konečně zprávy. Nejcennějších zpráv získáme fotografiemi.

Avšak některé fotografické zprávy nestačí samy o sobě. Vidíme-li na fotografii na př. obraz drátěných překážek, víme dobře, že tyto překážky nezmizí ze dneška na zítřek, a že musíme v nich prostřílet průchody, chceme-li jimi proniknouti.

Jde-li o zákopy, fotografie nám nepoví, jsou-li obsazeny či nikoli, a jak. Avšak zákopy lze zhusta viděti z pozemních pozorovatelů, anebo letecké průzkumné hlídky nám oznámí, jsou-li obsazeny. Konečně nás o tom poučí výpady, které dáme vykonati před útokem.

Pokud se týče nepřátelských baterií, není vždy snadné míti zaručené zprávy. Vidíme je sice dobře na fotografiích, avšak často jsme v pochybnostech, zdali jsou obsazeny. Žádné z nich není viděti z pozemních pozorovatelů, sice by byla okamžitě zničena. Vidíme na fotografii cesty vedoucí k baterii, jichž užívá obsluha nebo zásobovací vozidla. Nejlépe nás zpraví o obsazení baterie její vlastní činnost. Jest nutno pečlivě zaznamenávati veškeré projevy této činnosti, hlášené buď letci, zvukoměrnými četami neb ranami, které zasahují naše vlastní vojska, dále jejich ráži, směr palby a pod. Jest zapotřebí zaznamenati dobu, kdy se tyto projevy nepřátelské činnosti udály, abychom si mohli utvořiti obraz o té které nepřátelské baterii. Jest to jedním slovem nepřetržitě a složité studium, které dokazuje, že palba proti bateriím je činnost zcela zvláštní a že ji nutno svěřiti jednotkám dobře vybraným.

C. Formy plánu o užití.

Předpis nestanoví žádné zvláštní formy plánu o užití. Každý velitel divisního dělostřelectva pořizuje tento plán podle svých osobních názorů a můžeme říci, že každá forma je dobrá, vyhovuje-li třem již shora uvedeným požadavkům:

- musí býti rozkazem pro podřízené,
- musí býti prostředkem kontroly pro velitelství,
- musí býti zprávou pro vojska, která se zúčastní zamýšlené operace.

Nicméně můžeme říci, že povšechně každý úplný plán o užití — a o takovém zde pojednáváme — obsahuje:

1. operační rozkaz velitele divisního dělostřelectva,
2. tabulky,
3. náčrty.

Plány o užití se liší podle toho, týkají-li se operací útočných nebo obranných. Budeme proto studovati každý případ zvlášť.

Při tomto studiu považuji za výhodné připojiti se k názorům plukovníka Picota, ačkoliv jsem nepostupoval zcela tak jako on. Někdy jen zdůrazním některé části, jež pokládám za důležité pro

československé důstojníky, kteří nejsou s podrobnostmi plánu o užití tak důkladně obeznámeni jako jejich francouzští druhové, poněvadž okolností nedaly jim příležitosti získati v tomto oboru stejné zkušenosti.

1. Plán o užití dělostřelectva v akcích útočných.

Rozkaz velitele divisního dělostřelectva jest sestaven podobně jako každý jiný operační rozkaz. Obsahuje také zprávy o nepříteli, úkol divise, myšlenku manévru, sestavu a úkol pěchoty, povšechný úkol dělostřelectva, spojení a všechny ostatní užitečné zprávy, které převezmeme z rozkazu velitele divise.

K tomuto rozkazu připojíme tabulky a náčrty, které vlastně tvoří plán o užití.

První z tabulek, kterou pojmenujeme A, obsahuje uspořádání divisního dělostřelectva. Stanoví:

— velitele, jeho stanoviště s udáním souřadnic řídicího plánu nebo čtvercované mapy;

(připomínám: je-li organické dělostřelectvo zesíleno jednotkami neorganickými, vždy zůstává velitelem dělostřelectva velitel organického dělostřelectva bez ohledu na pořadí různých dělostřelectkových velitelů, kteří se přechodně podržují veliteli divise)

— různé skupiny a podskupiny s udáním S. V.,

— oddíly, z nichž se skupiny skládají, S. V.,

— hlavní a vedlejší pásmo působnosti, úkol,

— spojení, jež mají býti zřízena.

Nedoporučuje se přeplňovati tabulku A údaji o pozorování a pojítkách. Těchto údajů potřebují jen vykonavatelé, jimž musily býti oznámeny, než byl plán o užití vypracován, a to ve chvíli, kdy byly posice obsazeny.

Divisní dělostřelectvo tvoří všeobecně 2—3 skupiny, to jest:

1. skupinu pro přímou podporu,

2. skupinu pro všeobecnou činnost,

3. skupinu pro palbu proti bateriím, kdyby tento úkol byl svěřen divisnímu dělostřelectvu.

Je-li palba proti bateriím uložena dělostřelectvu skupiny divisi neb armády, pak tvoří divisní dělostřelectvo jen 2 skupiny, a ty mohou býti ještě rozděleny v podskupiny, je-li toho zapotřebí.

Složení jednotlivých skupin je velmi různé. Všeobecně skládá se skupina pro přímou podporu z tolika lehkých oddílů, kolik je praporů v prvním sledu pro zamýšlenou operaci, ovšem dovolí-li to vůbec množství dělostřelectva, které máme po ruce. Nemáme-li ho tolik, pak budeme nuceni podporovati 2 prapory jedním oddílem. V tom případě je nutno, aby se zřetelem na dobré fungování spojení byly oba prapory z téhož pluku.

Skupina pro všeobecnou činnost bude obsahovati ty lehké oddíly, které nebyly pojaty do předešlé skupiny, dále oddíly hrubé nebo i těžké.

Má-li divise za úkol i dělostřelectkový boj, utvoříme zvláštní skupinu z hrubých a těžkých oddílů. Zmínil jsem se již dříve, jak jest důležité, aby štáb byl specialisován ve vyhledávání zpráv a v přípravě dělostřelectkého boje. Nesmíme se však domnívati, že mezi skupinami jsou neprostupné stěny. Úhrnem jest činnost dělostřelectva jediná: podporovati pěchotu divise. Skupina pro přímou podporu je nejen zesilována skupinou pro všeobecnou činnost na určitých místech v určitých chvílích, ale i opačně může ve-

litel divise nebo velitel divisiho dělostřelectva používati oddílů pro přímou podporu mimo pásmo působnosti pěchoty, již byly tyto oddíly prikázány. Jedinou zvláštností oddílu přímé podpory jest jeho povinné spojení s pěchotou pomocí styčné hlídky a povinnost vyhověti především žádostem o palbu, kterých se mu dostane od pěchoty.

Tabulka A může býti vhodně doplněna mapou neb náčrtem rozvinutí dělostřelectva.

Plukovník Picot navrhuje sestavení druhé tabulky, nazvané tabulkou B, která vyznačuje možnosti střelby.

Tato tabulka měla by formu čtvercované sítě mapové, každý čtverec by byl rozdělen ve 4 menší čtverce a uvnitř každého menšího čtverce by byla označena čísla oddílů, které mohou na tuto plochu střeliti.

Prakticky dostaneme tytéž výsledky, vyznačíme-li na náčrtech, připojených k tabulce A, hranice působnosti různých oddílů co do strany i dostřelu.

Tyto zprávy jsou zajímavé jen pro velitele divisiho dělostřelectva a velitele divise, takže úhrnem bude potřebí vypracovati jen 2 náčrty, což je snadné a jasnější.

Můžeme vyvoliti buď první nebo druhý z obou způsobů.

Pak přijdou tabulky C_1 a D_1 , které vyznačují počet, ráži a druh střel, které dopadnou v určité době na předvídané cíle.

Tabulka C_1 se týká palby před útokem, tabulka D_1 se týká palby za útoku.

Tabulka C_1 vyznačuje v první svislé rubrice dobu palby, v první vodorovné rubrice různé cíle.

V různých rubrikách jsou vepsány: počet a druh střel, jež se vystřelí.

Vidíme, že tabulka C_1 jest pro velitelství jakousi kontrolní pomůckou. Výtahy z těchto tabulek se zasílají útvarům jiných zbraní a orientují je o podpoře, které jim poskytuje dělostřelectvo.

Tabulka D_1 má tutéž formu jako tabulka C_1 a obsahuje palby za útoku.

Obsahuje-li však dělostřelecká podpora pohyblivou palebnou překradu, není pohodlné zaznamenávati ji do tabulky D_1 . Jest lépe vyznačiti ji náčrtem, v němž je třeba poznamenati kadenci nebo kadence palby.

Podle mého mínění jest třeba v jistých zvláštních případech míti větší počet tabulek C_1 a D_1 .

Na př., má-li příprava útoku trvati několik dnů, jest v našem zájmu zhotoviti tabulky C_1 pro každý den přípravy zvlášť. Taktéž myslím, že je nutno udělati zvláštní tabulky C_1 a D_1 pro palbu proti bateriím, a to pro jejich speciální určení. Tím zjednodušíme ostatní tabulky a učiníme je čitelnějšími.

Konečně upozorňuji na péči, se kterou je třeba pracovati tyto tabulky C_1 a D_1 , a na přesnost, kterou se musí vyznačovati údaje v nich obsažené, a to pokud se týče jak doby, tak i spotřeby střeliva. Tyto údaje nesmějí býti neurčité a povšechné, nýbrž musí býti počítány přesně a pro každou zamýšlenou palbu.

Ve skutečnosti není vhodné věnovati dvěma cílům stejné povahy palbu o stejném počtu střel, mají-li tyto cíle značně rozdílné dálky a jsou-li v terénu rozdílně umístěny, totiž jeden v rovině, druhý na svahu nebo na svahu protějším.

Rovněž trvání palby na též cíl, prováděné zároveň bateriemi lehkými a hrubými, nesmí býti vyměřeno stejná doba. Palba hu-

bých baterií musí arci přestati, jestliže se pěchota přiblížila na 500 m k cíli, kdežto palba lehkých baterií může pokračovati, dokud se pěchota nepřiblíží na 200 nebo i 150 m, podle terénu. Předpokládáme-li, že pěchota postupuje ruchem 100 m za 3 minuty, vídíme, že palba hrubých baterií musí ustati asi o 10 minut dříve než palba baterií lehkých. Nechat je ukončiti ve stejnou dobu, bylo by dáti nepříteli lhůtu o 10 minut delší, než jest třeba, aby se mohl vzpamatovati, uvést v činnost kulomety a načisto zastaviti útok pěchoty.

Proto musí každá palba býti studována zvlášť, sama o sobě, a řešena jako případ konkrétní.

Plukovník Picot navrhuje dále pro palby zabraňovací tabulku E neboli spíše průsvitku mapy. To se zcela shoduje s tím, co jsem výše řekl o vhodnosti vypracovati nikoli jednotnou tabulku C_1 a jednotnou tabulku D_1 , nýbrž serii dvou nebo tří tabulek C_1 a D_1 . Zvlášť navrhuji zvláštní tabulku pro palbu proti bateriím. Plukovník Picot sám navrhuje mimo tabulky C_1 a D_1 jednu průsvitku pro palbu přehradnou a jednu průsvitku pro palbu zabraňovací. Vidíme, že úhrnem jsou naše názory o této otázce stejné.

Tabulka F se týče přemístění dělostřelectva, je-li předvídáno. Předvídaná přemísťování musíme pečlivě studovati. Musí býti prováděna postupně a v takových chvílích, aby nebyla na újmu mohutnosti palby, nezbytné k zdárnému rozvoji akce.

Konečně tabulky G a H, jedna pro přípravu, druhá pro provádění útoku, vyznačují jednotlivým oddílům divisního dělostřelectva palby, které mají být provedeny.

První sloupec označuje hodinu zahájení paleb.

První vodorovná rubrika označuje jednotlivé oddíly.

V dalších sloupcích se zapisují cíle, na které má býti v tu a v tu hodinu střeleno tolika a tolika střelami, takového a takového druhu.

Tyto tabulky musí býti připraveny a sestaveny s touž péčí jako tabulky C_1 a D_1 .

Úhrnem bude plán o užití dělostřelectva pro útok divise, sestavený formou výše uvedenou, obsahovati:

rozkaz velitele divisního dělostřelectva,

jednu tabulku A — uspořádání dělostřelectva s průsvitkou rozvinutí dělostřelectva,

jednu tabulku B — možnosti střelby (nebo průsvitku),

jednu tabulku nebo serii tabulek C_1 — vyznačení paleb před útokem s udáním cílů,

jednu tabulku nebo serii tabulek D_1 — vyznačení paleb za útoku s udáním cílů; pro pohyblivou palebnou přehradu náčrt;

jednu tabulku nebo náčrt E — zabraňovací palba (může býti obsažena v serii tabulek C_1 a D_1),

jednu tabulku F — určující přemístění dělostřelectva,

jednu tabulku G (nebo jejích serii) — palby prováděné před útokem s udáním baterií,

jednu tabulku nebo serii tabulek H — palby prováděné za útoku s udáním baterií.

Nyní mi ještě zbývá promluvit o způsobu, jak se zhotovují tyto různé tabulky. Všechna práce nekoná se najednou, a některé tabulky, jak uvidíme, vyžadují součinnosti všech dělostřeleckých velitelů až včetně velitele baterie.

Operační rozkaz a tabulka A jsou sestaveny výlučně štábem

velitelství divisního dělostřelectva. Víme přece, že vydávati operační rozkaz přináleží toliko veliteli divisního dělostřelectva, který také uspořádá své dělostřelectvo podle pokynů velitele divise. Operační rozkazy jsou dávány podřízeným co nejdříve, neboť je důležité, aby jim bylo v nejkratší době známo, ke které skupině přináležejí, která spojení mají být zřízena, a pod.

Tabulka B nebo příslušný náčrt mohou být vyhotoveny teprve, když oddíly hlásily své možnosti střelby. Zároveň s oznámením postavení udal jim velitel divisního dělostřelectva jejich pásma působnosti, hlavní úlohu, přibližná postavení a minimální rozlohu jejich pásem působnosti do strany i do dálky. Jakmile jsou v postavení, precisují velitelé oddílů své možnosti střelby a pošlou o tom zprávy veliteli divisního dělostřelectva, a ten podle nich vypracuje tabulku D (nebo průsvitku).

Tabulky C_1 a D_1 mohou být zhotoveny teprve potom, když byly zhotoveny tabulky G a H. Mohl by to vykonati velitel divisního dělostřelectva sám, ale práce s tím byla by příliš dlouhá.

Jest výhodnější dáti každému příslušnému veliteli baterie studovati palby, které bude prováděti. Za tím účelem dá velitel divisního dělostřelectva každému veliteli skupiny hlavní úlohu skupiny, pásmo působnosti, určení některých zvláštních paleb a úhrnnou předvídanou spotřebu střeliva. Velitelství skupiny jedná právě tak se svými veliteli oddílů. Tito podrobně studují části terénu, na němž musí jejich oddíl působiti, stanoví a rozdělí palby na baterie. Velitelé baterií vypočítají spotřebu střeliva pro své baterie. Výsledky pak zašlou veliteli divisního dělostřelectva. Ten je přezkoumá, nebylo-li něčeho opominuto nebo není-li někde hrubá chyba, načež sestaví tabulky G a H a zašle je podřízeným jako potvrzení předešlých rozkazů. Podle těchto tabulek G a H lze pak zhotoviti tabulky C_1 a D_1 .

Tato dělba práce urychlí její provedení.

Ale úhrnem jest to vše „vnitřní záležitosti dělostřelectva“.

Plán o užití jest pak konečným výsledkem souhrnu zvláštních prací, které byly podkladem k jeho vypracování.

Tabulku E nebo náčrt, který ji nahrazuje, zhotoví přímo velitelství divisního dělostřelectva. Jest vskutku velmi jednoduchá. Mimo to musí zabraňovací palba být vždy řádně vysvětlena a jest na velitelství, aby určilo místa, na něž má býti řízena a způsob a intenzitu, jaká jí bude dána. Tabulku F rovněž zpracovává štáb divisního dělostřelectva.

Po těchto několika vysvětlivkách o podrobnostech zpracování plánu, jak užití dělostřelectva, přecházím k úvahám o plánu, jak užití dělostřelectva v obraně.

2. Plán o užití dělostřelectva v obraně.

Jako předešlý plán bude obsahovati: rozkaz, tabulky a náčrty.

Rozkaz, tabulky nebo průsvitky A, B, G, H jsou zcela shodné s plánem o užití dělostřelectva za útoku.

Obsahuje-li obranný manévr divise přemístění dělostřelectva, jest nutno je předvídati a vypracovati tabulku F. Tato tabulka může ostatně zůstati tajná.

Manévrování a palby jsou časově určeny pro postupná postavení pěchoty. Nejčastěji je bude řídití spíše řada signálů než rozvrh časový.

Při sestavování tabulek paleb, konaných před útokem a za ne-

přátelského útoku a uvedených v C₂ a D₂, jest třeba dbáti jistých zvláštností. Tabulky C₂ (palby před nepřátelským útokem) se týkají palby proti přípravám. Jest jich třeba vypracovati tolik, kolik paleb proti přípravám předvídám. Bude tam tedy serie tabulek C₂. Tyto tabulky a jim odpovídající tabulku G sestavuje přímo štáb divisi- ního dělostřelectva.

Palby za nepřátelského útoku (tabulky D₂) jsou palby pře- hradné. Jsou velmi nepravdělné podle toho, jsou-li palebnými pře- hradami, které přenášime na jednotlivá místa terénu podle vyvíje- jící se akce, nebo jsou-li palbou smetnou, konanou bateriemi leh- kého dělostřelectva.

Pro tuto nepravdělnost jest třeba připojiti k tabulce D₂ prů- svitku mapy, která přesně určuje postupné cíle.

Úhrnem jest schema plánu o užití divisiního dělostřelectva za útoku nebo za obrany obsaženo v této tabulce:

Za útoku:		Za obrany:	Pro koho určen:
rozkaz velitele divisiního dělostřelectva			velitelství divise a podřízené dělostřelecké velitele
tabulka A: uspořádání dělostřelectva			velitelství divise a podřízené dělostřelecké velitele
tabulka B: (nebo průsvitka) — možnosti střelby			— „ —
tabulky C ₁ — palby před útokem s označením cílů	tabulky C ₂ — palba proti přípravám s označením cílů		velitelství divise a zbraně jiné než dělostřelectvo
tabulky D ₁ — palby za útoku s označením cílů	tabulky D ₂ — palba pře- hradná s označením cílů		— „ —
tabulka E: palba zabraňovací s označením cílů (může být pojata též do serie C ₁ nebo C ₂)			velitelství divise
tabulka F — přemístění dělostřelectva za operací	tabulka F — přemístění dělostřelectva za ope- rací (tajná)		velitelství divise a podříze- né dělostřelecké velitele
tabulky G — palby prováděné před útokem (s udáním baterií)			podřízené dělostřelecké velitele
tabulky H: — palby, které se mají provést za útokem (s udáním baterií)			— „ —

Takto jsou předvídány, nařízeny, připraveny a sepsány všechny palby uznané za nezbytné před operacemi. Činíme tak podle zpráv, které již máme v té době, abychom vyhověli úmyslům velitele di- vise.

Chceme tím říci, že budou provedeny všechny palby předvídáné v plánu o užití dělostřelectva?

Zajisté ne. Když na příklad během akce dostaneme zprávy, že jisté nepřátelské baterie opustily postavení, jest samozřejmé, že pří- slušné palby proti těmto bateriím budou zrušeny.

Chceme tím snad také říci, že nepodnikneme jiných paleb než ty, které jsou uvedeny v plánu o užití dělostřelectva? Ovšem ne, neboť se nám objeví cíle neočekávané: maskované zákopy, kterých

fotografie neodhalila, kulometná hnízda mezi posicemi, protiútoky a pod., na něž bude buď pěchota nebo letec žádati palbu. Jest samozřejmé, že je třeba, aby tyto palby byly zahájeny co nejrychleji.

Žádosti pěchoty jsou ovšem posílány oddílům přímé podpory, kterým přináležejí, aby jim vyhověly. Není-li možno, požádají velitele divisiho dělostřelectva, aby dal zasáhnouti skupinám pro všeobecnou činnost.

Jednotky, jimž bylo uloženo, aby vyhovovaly žádostem zasílaným letci, jest třeba napřed určit. Příkážeme jim to nebo ono pásmo terénu. Tato ustanovení jsou známa letci, a ten si pak snadno může příslušnou jednotku zavolat.

Českoslovenští dělostřelci se zhusta domnívají, že letci musí vyhověti všechny jednotky k tomu způsobu. Tyto jednotky však musí na terénu rozložit své identifikační terče a jest nebezpečí, že se takto mohou prozraditi nepřátelskému letci a poskytnouti mu cenných zpráv.

Určíme tedy napřed oddíly nebo baterie, a to ze skupiny pro všeobecnou činnost, a ty budou vyhovovati žádostem letců.

Rozumí se samo sebou, že se těchto oddílů může i přes to jinak použít. Mají i jinou úlohu, která jest pro ně úlohou podřadnou. Mají za povinnost, aby zahájily palbu na cíl označený letcem v jejich pásmu působnosti. Jsou-li v té době zaměstnány palbou na jiný cíl, přerušují ji ihned.

Velitelé oddílů a baterií mohou konečně se svých pozorovatelů spátrati některé nepředvídané cíle a zahájit na ně z vlastní iniciativy a ve vhodném okamžiku palbu svými bateriemi.

Jedním slovem, jako jinde tak i zde musíme správně usuzovati, abychom dosáhli nejúčinnější podpory, kterou je dělostřelectvo povinno své pěchotě.

Náporučík Karel KREPL:

Rychlý způsob určení balistických a povětrnostních oprav a jeho aplikace při přenosu palby.

Úvod.

Podle současné střelecké doktriny bude působiti dělostřelectvo v boji hlavně postupným soustředováním palby na jednotlivé cíle. Bude tedy přenášeti palbu s jednoho cíle na druhý a velitelé baterií budou musiti dobře ovládati způsoby přenosu palby předepsané naukou o střelbě.

Bude-li míti velitel baterie dostatek času a vyhovující podmínky, provede úplnou přípravu. Bude-li však přenášeti palbu, bude potřebovati značný čas k výpočtům a rozboru střelby, a půjde-li o rychlé zahájení palby, nebude míti vždy potřebný čas k dispozici. Bude tedy naší snahou, abychom mu práci co nejvíce zjednodušili, usnadnili a urychlili.

V tomto článku uvádím jeden z takových rychlých způsobů určení balistických a povětrnostních oprav a jeho aplikaci při přenosu palby. Jest to způsob plukovníka francouzské armády **Benoit**,^{*)} který přizpůsobuji našemu materiálu.

^{*)} Viz Revue d'Artillerie, Septembre 1925.